

Dvakrát o prostorové sociologii na počest Jiřího Musila

Konference *Společnost, prostor, sociologie*, workshop *Aktuální problémy současných měst*

Praha, 14. a 15. února 2008

Dne 14. února 2008 uspořádaly Centrum pro sociální a ekonomické strategie Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy (CESES), Sociologický ústav AV ČR, v.v.i., Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty Karlovy univerzity a New York University in Prague u příležitosti 80. narozenin sociologa prof. PhDr. Jiřího Musila, CSc., v pražském Karolinu konferenci *Společnost, prostor, sociologie*. Konference se účastnilo okolo šedesáti sociologů, geografů, demografů, urbanistů, sociálních antropologů a dalších odborníků zabývajících se z různých hledisek problematikou soudobých měst a regionů. Mezi nimi také hosté z Německa, Polska, Slovenska, Maďarska a USA.

Jednání konference zahájil a řídil prof. PhDr. Martin Potůček, CSc., MSc., ředitel CESES. Po jeho vzpomínce na počátky vědecké kariéry Jiřího Musila následovaly referáty, které zazněly v českém nebo anglické jazyce. Přednesli je prof. RNDr. Martin Hampl, DrSc., z Katedry sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty UK v Praze na téma „Pražská metropolitní oblast v období transformace: rozdíly mezi ekonomickým vývojem a vývojem obyvatelstva“, prof. RNDr. Petr Dostál, Ph.D., z téže katedry na téma „Capital City Functions, Creative Transactional Communication and Face-to-Face Contacts“, prof. PhDr. Jan Sokol z Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy hovořil o „Antropologii sousedství“, prof. PhDr. Miloš Havelka, CSc., ze stejného pracoviště „O potřebě teorie v české sociologii“, PhDr. Lubomír Falťan, CSc., ze Sociologického ústavu SAV v Bratislavě vzpomínal na spolupráci slovenských, českých, polských a německých

sociologů města v 70. a 80. letech minulého století a dr. Michal Illner se Sociologického ústavu AV ČR vystoupil na téma „Peripeties of Czech Urban Research 1990–2007“. Program uzavřely osobní reflexe jubilanta prof. Jiřího Musila.

Prof. Dr. Wendelin Strubelt, zástupce ředitele německého Spolkového úřadu pro stavebnictví a prostorové plánování představil během konference sborník *City and Region. Papers in Honour of Jiří Musil* vydaný v Německé spolkové republice nakladatelstvím Budrich UniPress u příležitosti Musilova jubilea. Do sborníku editovaného W. Strubeltem a G. Gorzelakem přispělo na dvacet autorů z Německa, Polska, Slovenska a České republiky, kteří s jubilantem spolupracují či v minulosti spolupracovali. Prof. Dr. Ewa Kaltenberg-Kwiatkowska pak předala jubilantovi zdravici Polské sociologické asociace, kde je Jiří Musil čestným členem. Během konference zaznělo mnoho vřelých slov a osobních vzpomínek oceňujících vědecké, pedagogické a organizační zásluhy jubilanta o českou a evropskou sociologii.

Na konferenci navázal následujícího dne v Sociologickém ústavu AV ČR workshop *Aktuální problémy současných měst*, během něhož zahraniční účastníci oslavy Musilových narozenin diskutovali o tom, v čem podle jejich názoru spočívají hlavní problémy měst v jejich zemích. Jednání moderoval Jiří Musil, vystoupili prof. Bernhard Schäfers, prof. Bernd Hamm a prof. Wendelin Strubelt z Německa, prof. Claire Wallace a prof. Ray Pahl ze Spojeného království, prof. Lilly Hoffmann a prof. Ivan Szelenyi z USA, prof. Janos Ladanyi z Maďarska, prof. Ewa Kaltenberg-Kwiatkowska a prof. Kazimierz Sowa z Polska a dr. Lubomír Falťan ze Slovenska. Takto hvězdnou sestavu zahraničních urbánních sociologů starší generace Praha už dávno nehostila. Z české strany se kromě Jiřího Musila workshopu účastnili geografové prof. Petr Dostál a doc. Luďek Sýkora, regionální ekonom Ing. Lubor

Tvrdý a sociologové dr. Zdenka Vajdová, Mgr. Daniel Čermák, Mgr. Jana Vobecká a dr. Michal Illner. Organizátoři obou akcí uvažují o vydání sborníku, který by zachytil hlavní přednesené příspěvky.

Michal Illner

Udělení významné ceny Richardu Jungovi a jeho nová kniha

V současné době se nestává příliš často, aby český společenskovědní badatel obdržel od prestižní organizace za své dílo medaili oceňující jeho celoživotní přínos pro určitý vědní obor. Myslím, že bychom si měli v *Sociologickém časopisu* takové události vždy všimnout, zejména jde-li o autora, který v našem oboru tak intenzivně a originálně pracoval jako Richard Jung.

Americká společnost pro kybernetiku začala udělovat od roku 2005 Wienerovu medaili za kybernetiku, aby ocenila mimořádné výsledky a příspěvky na tomto poli. V roce 2008 udělila zlatou medaili Norberta Wienera Richardu Jungovi. Na konferenci „Evropské setkání o systémech a kybernetice“, která se konala ve Vídni, mu byla pak dne 28. března 2008 předána.

Richarda Junga znají u nás sociologové především pro jeho důvěrnou znalost parsonsovsky orientovaného funkcionalismu, jak ukázal ve svém příspěvku „Talcott Parsons a jeho přínos soudobé sociologické teorii“ na konferenci o Parsonsovi, kterou organizoval Jiří Šubrt v roce 2005. To je však jen jedna složka širokého Jungova díla. Z těch dalších je to především jeho přemýšlení a psaní o systémové teorii. Ta ho přitahovala a provokovala po celý život, jak dokazuje Jungova poslední kniha „Experience and Action. Selected Items in System Theory“ (Zkušenost a jednání. Vybraná témata v systémové teorii). Je to soubor přepracovaných studií ze 45 let autorova přemýšlení o takových tématech, jako je vztah mezi neurčitostí a for-

mou, mezi zkušeností a komunikací, mezi systémy a významem, a o komplementaritě objektivního a subjektivního. Kniha je kroužením kolem nejobtížnějších otázek našeho úsilí rozumět světu, ve kterém žijeme. Autor skromně uvádí, že se vzhledem k svému vzdělání mohl zabývat jen bio/psycho/sociálními fenomény. Je to kniha pozoruhodná a nelehká, která při čtení vyžaduje soustředění a pozornost. Chtěl bych ji, zejména její sociologické části, co nejdříve recenzovat v našem časopise. Jsou v ní totiž tak přitažlivé kapitoly jako např. „Schémata vysvětlení“, „Postmoderní systémová teorie“, „Naturalismus, humanismus a teorie jednání“.

Kniha *Zkušenost a jednání* vyšla v roce 2007 ve Vídni (*Experience and Action. Selected Items in Systems Theory*. Vienna: edition echoraum, 2007) s podporou Rakouského ministerstva pro vědu a výzkum a autorovi lze blahopřát, že se mu zdařilo tak hutně vyjádřit výsledky jeho netriviálního uvažování o teorii bio-psycho-sociálních systémů.

Jiří Musil

Democracy in Transition

Roskilde, 3.–7. prosince 2007

V závěru loňského roku se ve dnech 3.–7. 12. 2007 v dánském Roskilde uskutečnil postgraduální kurz *Democracy in Transition*. Kurz uspořádala The Danish Political Science Research School, síť dánských univerzit a vysokých škol, jejímž cílem je vědecké vzdělávání doktorandů. Hostitelem kurzu bylo Centre of Democratic Network Governance, které sídlí na univerzitě v Roskilde. Kurz navštěvovalo celkem 27 účastníků. Spolu s dánskými studenty se kurzu účastnili studenti doktorského studia a mladí vědci ze Švédska, Norska, Finska, Estonska, Německa, Nizozemí, Belgie, Velké Británie, Ruska, USA, Řecka, Rakouska, Brazílie, Kamerunu, Indie, Slo-